

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 25 april 2019

Uw brief van: 21 maart 2019
Uw kenmerk: P&O2.1/PW/PER.03.02.01.01/2019/3603
Ons kenmerk: 51.101/I/PN

Betreft: FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking – vraag om advies met betrekking tot selectieprocedures voor respectievelijk financieel beheerders (niveau B) en visumambtenaren (niveau C)

Mijnheer de Minister,

In zitting van 23 april 2019 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, uw vraag om advies van 21 maart 2019 met betrekking tot de selectieprocedures voor respectievelijk financieel beheerders in het buitenland (niveau B) en visumambtenaren (niveau C).

In uw brief vroeg u meer specifiek:

“Selor organiseert binnenkort selecties voor de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking ten einde een aantal nieuwe medewerkers te rekruteren en reserves aan te leggen voor volgende functies die op de posten in het buitenland zullen worden uitgeoefend: financieel beheerders (niveau B) en visumambtenaren (niveau C). Het gaat telkens om selecties voor contractuele functies die in beide taalrollen worden georganiseerd.

[...]

De vraag is of deze financieel beheerders en/of visumambtenaren vooraleer in dienst te treden het bewijs moeten hebben geleverd, voor een examencommissie samengesteld door de Vaste wervingssecretaris/Afgevaardigd bestuurder van Selor, dat zij een aan hun functie aangepaste kennis van de tweede taal – het Frans of het Nederlands – bezitten.

[...]

In het koninklijk besluit van 8 maart 2001 wordt geen melding gemaakt van andere categorieën personeelsleden dan deze die behoren tot voormalige (carrière Buitenlandse Dienst, carrière attachés voor Internationale Samenwerking, Kanselarijcarrière) of de huidig eengemaakte Buitenlandse carrière. Het laat andere medewerkers op post, waaronder de financieel beheerders en de visumambtenaren in het buitenland, onvermeld.

De vraag stelt zich nu of de financieel beheerders (niveau B) en visumambtenaren (niveau C) die de FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking binnenkort, na een selectie via Selor, wenst aan te werven dienen te worden beschouwd als titularissen van

betrekkingen, die voor de gezamenlijke buitenlandse diensten aangewezen zijn. Als dit het geval is, dienen zij, alvorens te worden aangesteld, voor een examencommissie samengesteld door de Afgevaardigd bestuurder van Selor het bewijs te leveren dat zij een aan hun functie aangepaste kennis van de tweede taal – het Frans of het Nederlands – bezitten.

In het geval het antwoord op deze vraag affirmatief zou zijn, stelt zich de vraag naar het taalexamen dat betrokkenen dienen af te leggen. Gezien de inhoud en de positie van de functie op post lijkt het taalexamen dat beschreven wordt in artikel 14, tweede lid dan eerder aangewezen, en dit zowel voor de financieel beheerders (niveau B), als de visumambtenaren (niveau C).”

*
* *

1.

In het koninklijk besluit van 4 juli 2014 tot vaststelling van het statuut van de ambtenaren van de buitenlandse carrière en de consulaire carrière worden de voormalige buitenlandse carrières “Buitenlandse Dienst”, “Kanselarij” en van “Attachés van Ontwikkelingssamenwerking” vervangen door een eengemaakte buitenlandse carrière en de – na verloop van tijd – uitdovende consulaire carrière. Dit koninklijk besluit werd door de Raad van State vernietigd in zijn arrest nr. 234.747 van 17 mei 2016 aangezien het koninklijk besluit genomen werd terwijl de regering in lopende zaken was. Het koninklijk besluit van 21 juli 2016 tot vaststelling van het statuut van de ambtenaren van de buitenlandse carrière en de consulaire carrière voerde deze integratie van drie voormalige buitenlandse carrières in de buitenlandse carrière en uitdovende consulaire carrière opnieuw in.

2.

Artikel 47, § 5, tweede lid, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten (SWT) op het gebruik van de talen in bestuurszaken bepaalt het volgende:

“Art. 47, § 5, tweede lid SWT - De betrekkingen, die voor de gezamenlijke buitenlandse diensten aangewezen zijn, worden op alle trappen van de hiërarchie, in gelijke mate verdeeld over de Nederlandse en Franse taalrollen. De titularissen van die betrekkingen moeten voor een examencommissie, samengesteld door de Vaste Wervingssecretaris, het bewijs leveren dat zij een aan hun functie aangepaste kennis van de tweede taal - het Frans of het Nederlands - bezitten.”

In artikel 14 van het koninklijk besluit van 8 maart 2001 tot vaststelling van de voorwaarden voor het uitreiken van de bewijzen omtrent de taalkennis voorgeschreven bij artikel 53 van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken samengevat op 18 juli 1966 (KB 8 maart 2001) worden de taalexamens bedoeld in artikel 47, § 5 SWT op de volgende wijze geregeld:

“Art. 14. - Het taalexamen bedoeld in artikel 47, § 5, van de gecoördineerde wetten, voor de functies van de carrière Buitenlandse Dienst en van de carrière van de attachés voor Internationale Samenwerking, alsook voor de functies van de ambtenaren van de Kanselarijcarrière die de hiërarchische meerdere zijn van andere ambtenaren, heeft betrekking op:

1° het begrijpen van gebruikelijke mondelinge boodschappen;

- 2° het begrijpen van gebruikelijke teksten;
- 3° het opstellen van correcte schriftelijke teksten, met uitsluiting van vertalingen;
- 4° de vaardigheid om een gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie en de vaardigheid om zich mondeling vlot uit te drukken over een onderwerp dat verband houdt met de functie.

Het taalexamen bedoeld in artikel 47, § 5, van de gecoördineerde wetten, voor de functies waarvan de ambtenaren van de Kanselarijcarrière die geen hiërarchische meerdere van andere ambtenaren zijn, houder zijn, heeft betrekking op :

- 1° de vaardigheid om elementaire mondelinge boodschappen te begrijpen;
- 2° de vaardigheid om elementaire teksten te verstaan;
- 3° de vaardigheid om een elementair gesprek te voeren over een onderwerp dat verband houdt met de functie.”

3.

In haar advies nr. 1055 van 11 februari 1965 heeft de VCT een advies gegeven over de interpretatie van het huidig artikel 47, § 5 SWT in verhouding tot de koninklijk besluiten die tot dan de buitenlandse carrières hadden geregeld.

In dit advies verwijst de VCT naar een vraag aan de minister van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Ambt en zijn antwoord over welke wijze het begrip “aangepaste kennis” in de zin van het huidig artikel 47, § 5 SWT moet worden geïnterpreteerd. De vraag en het antwoord waren op de volgende manier geformuleerd:

“Vraag

Voor de ambtenaren van de carrière buitenlandse dienst en van de kanselarij-carrière, die een ambt bekleden in het buitenland, wordt het gebruik van de taal bepaald door de beschikkingen van artikel [47, § 5] SWT. Deze ambtenaren moeten het bewijs leveren dat zij een aan hun functie aangepaste kennis van de tweede taal – het Frans en het Nederlands – bezitten.

Het begrip “aangepaste kennis” is wellicht nieuw en we menen dat het ongetwijfeld geïnterpreteerd moet worden als zijnde in overeenstemming met het bepaalde in de artikelen 6, vijfde lid; 9, 1°, 42, zevende lid; en 44, 1° van het besluit van 25 april 1956 houdende statuut der personeelsleden van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel waarbij geëist wordt, dat de betrokken ambtenaren bij de aanwerving een voldoende kennis en bij het einde van de proeftijd een gebruikelijke kennis van de tweede landstaal bezitten?

Antwoord

“Wat de derde vraag in verband met de aan hun functie aangepaste kennis betreft, dient deze tekst inderdaad, overeenkomstig hun zienswijze, in overeenstemming gebracht met de bepalingen van het koninklijk besluit van 25 april 1956.”

In haar advies van nr. 1055 van 11 februari 1965 heeft de VCT zich aangesloten bij deze interpretatie. Verder werd er in dit advies opgesomd welke personeelsleden over deze “aangepaste kennis” dienen te beschikken. Deze personeelsleden hadden als gezamenlijk

kenmerk dat zij opgenomen waren in de Carrière Buitenlandse Dienst.

4.

In haar advies nr. 36.154 van 21 april 2005 diende de VCT een klacht te onderzoeken tegen het feit dat Selor zonder de uitdrukkelijke vraag daartoe van FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking het taalexamen bedoeld in artikel 14 KB 8 maart 2001 had georganiseerd buiten het kader van de vergelijkende wervingsexamens en vergelijkende examens voor vaste benoeming, zoals voorgeschreven in het koninklijk besluit van 25 april 1956 tot vaststelling van het statuut der personeelsleden van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel.

De VCT heeft toen vastgesteld dat de taalexamens bepaald in artikel 14 KB 8 maart 2001 integraal deel uitmaken van het wervingsexamen voor de loopbaan Buitenlandse Dienst evenals van het examen van vaste benoeming in deze loopbaan.

Zij was verder van oordeel dat de recente praktijk van Selor tot organisatie van het taalexamen artikel 14, buiten de context van de in KB van 25 april 1956 voorgeschreven examenprocedures, in strijd was met artikel 47, § 5, tweede lid SWT.

5.

Artikel 43ter, § 8, vierde lid SWT bepaalt dat de ambtenaren van de loopbaan van de externe diensten en van de attachés voor internationale samenwerking van de federale overheidsdienst Buitenlandse Zaken die geslaagd zijn in het taalexamen georganiseerd krachtens artikel 47, § 5 tweede lid SWT zijn vrijgesteld van de examens bedoeld in artikel 43ter, § 7 SWT.

Dit artikel 43ter, § 8, vierde lid SWT werd ingevoegd door middel van het amendement nr. 2 op het wetsontwerp tot de invoeging van de artikelen 43ter, 44bis, 46bis, 69 en 70 in de SWT (*Parl.St.* Kamer, 2001-2002, nr. 1458-2). Dit amendement werd als volgt verantwoord: “De ambtenaren van de buitenlandse diensten (diplomaten en attachés van de internationale samenwerking) van het departement Buitenlandse Zaken leggen taalproeven af om vast te worden benoemd. De ambtenaren die slagen in deze examens worden geacht een voldoende kennis te hebben van de tweede taal die gelijkwaardig is aan de voldoende kennis waarin artikel 43, § 3, derde lid voorziet (advies nr. 21.061/I/PN/RP van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht)”.

In haar advies nr. 21.061 van 15 juni 1989 had de VCT inderdaad geadviseerd dat “de ambtenaren van de carrière Buitenlandse dienst, die het examen van artikel 47, § 5, tweede lid SWT hebben afgelegd, worden geacht een voldoende kennis te hebben die gelijkwaardig is aan de voldoende kennis waarin artikel 43, § 3, derde lid SWT voorziet”.

6.

Uit het voorgaande stelt de VCT vast dat artikel 47, § 5, tweede lid SWT dient te worden geïnterpreteerd in de zin dat de aan hun functie aangepaste kennis van de tweede taal zoals verder uitgewerkt in artikel 14 KB 8 maart 2001 enkel dient te worden bewezen door de ambtenaren van de buitenlandse carrière en de consulaire carrière waarvan het statuut wordt bepaald in koninklijk besluit van 21 juli 2016 tot vaststelling van het statuut van de ambtenaren van de buitenlandse carrière en de consulaire carrière. Dit statuut vervangt immers de drie

voormalige buitenlandse carrières “van Buitenlandse Dienst”, “Kanselarij” en van “Attachés van Ontwikkelingssamenwerking” van het koninklijk besluit van 25 april 1956 tot vaststelling van het statuut der personeelsleden van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel.

Deze interpretatie heeft tot gevolg dat, aangezien de financieel beheerders (niveau B) en visumambtenaren (niveau C) niet vallen onder het statuut van de ambtenaren van de buitenlandse carrière en de consulaire carrière, zij niet de kennis van de tweede taal dienen te bewijzen.

7.

De VCT wil wel eraan herinneren dat conform artikel 47, § 5, eerste lid SWT de buitenlandse diensten (ambassades, consulaten, ...) zo dienen te zijn georganiseerd dat het Belgische publiek zonder enige moeite bediend kan worden in de landstaal waarvan het gebruik maakt.

Met bijzondere hoogachting,

De Voorzitter,